



VOINȚA POPORULUI

ZIAR DE PROPAGANDĂ

ALĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 lei :: Pe jumătate an 50 lei.
Pe trei luni 25 lei.

Apare în fiecare Duminecă.
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad: Moise Nicoară Numărul 1, etajul I.

Români buni și Români răi.

În toate timpurile au existat români buni și răi precum există și azi. Pe timpuri însă cei răi erau în adevăr răi, iar cei buni numai buni puteau fi. Azi însă ași vrea să strig tare să fiu auzit nu numai de toți românii ci și surzii să audă când strig și să piară la auzul strigătului meu o dragoste și tot atunci și o ură nebazată din inimile multora, poate a tuturor, că azi nu se mai face deosebirea adevărată între răi și buni. Azi se judecă indivizii după partidul politic din care fac parte și durere din partea multora și după provinciile unde locuiesc și cari formează azi România întregită.

Îl rog pe fiecare om cinstit și român să recunoască, să înțeleagă, că români buni și oameni cinști sunt în fiecare partid politic și sunt în întreaga România, fără deosebire de provincia unde s'a născut ori trăiește de prezent. Și apoi să recunoască ceea ce de asemenea o știe fiecare foarte bine că și coade de topor uscături există pretutindenea, și oare s'ar putea să nu fie așa că doară când se face înscriere în ori care partid politic — afară de cel fascist — nu te mai întreabă nimenea că ești om cinstit ori ba român bun ori ba.

Pentruce oare se întreabă de prea multe ori oamenii noștri când este vorba

de ceva faptă bună că cine a făcut-o și dacă știe i-se spune că cutare ori cutare, care nu face parte din partidul lui politic ori este „regățean” ori „ardelean” strâmbă din nas și începe să-i umble gura ca la o babă, să critice, să acuze, să afirme despre respectivul astfel de fapte, despre cari el însuși este convins că nu sunt adevărate. Vedeți acestea sunt apucături nedemne de oameni cinști, acestea sunt păcate ordinare.

Ne doare foarte mult că Românii noștri merg cu ura, cu invidia și cu neînțelepciunea lor dispreț față de persoane din alte partide politice ori alte provincii până acolo că nici când este vorba de o societate de binefacere nu se pot unii ca să lucreze împreună nici pentru cele mai nobile scopuri ci și unii și alții că cine este în fruntea respectivei societăți, ori a respectivei mișcări.

Trist lucru, foarte trist, dar adevărat. Eu știu că ura aceasta josnică este cauza că n'avem în Arad un club, o casă, o societate, nimic, nimic. Dureros, foarte dureros.

Pe frații din regat îi privim ca pe niște spioni, exploatare, deși nu sunt toți răi și poate s'ar face buni toți dacă i-am primi între noi ca pe frați dulci, să stăm

de vorbă cinstit cu ei, să le spunem greșelile în față și blând, că ori cum, mă doare când aud prea adese ori pe câte un străin zicând că noi simpatizăm mai mult cu ei decât cu „regățenii” și „regățenilor” tot lucrul acesta îl spun.

Fraților aceasta nu se poate, aceasta trebuie să ne doară pe toți. Noi știm ce a făcut România în trecut și în război pentru noi și dacă ne cugeăm bine fiecare dintre noi cei buni și cinști oricum dar ne iubim frații mai mult decât pe străini și urăm pe ori care dacă este rău deși va face parte din același partid politic ori va trăi în aceeași provincie a României întregite.

Da sunt români buni și răi, dar nu după deosebirea care se face azi între ei. Să se unească cei buni și vor dispărea cei răi!

Guvern socialist în Anglia. Poporul englez e guvernat pentru întâia oară de socialiști. Președintele acestui guvern, Ramsay Macdonald, nu și-a expus pe larg programul de guvernământ așa că nu se știe cari vor fi punctele sale de vedere în chestiunile interne și externe. Oriarii vor fi însă părerile acestor socialiști, e însă știut că politica de conservare națională engleză poruncește întărirea împărăției engleze nu slăbirea ei.

HAIDUCULUI.

Umblat-am codru 'n lung și lat.
Ș'am întrebat din sat în sat...
Drumeți, jandarmi; dar nu-i, nu este!
Să-i dai de urmă, — nici povestil..

Haiduc vestit, pe unde ești?
Pe unde ești — și cum trăiești?...
O vorbă a-și dori să ți spun!
Ș'apoi pe lucru să te pui!..

In codru — azi n'ai ce căuta...
De vrei păcate-a răzbuna
Apoi orășele sunt pline,
Cum gem, ș'așteaptă după tine!

Străini — și toate liftele,
Ne pradă, ca lăcustele...
Haiduc viteaz, una să-ți spun!
Ș'apoi pe lucru să te pui!

De mult te caut — ș'am obosit...
...Căutând dreptatea, te am dorit,
Că tu așa, — cum liber ești,
Vei ști ușor să cumperi-nești!

Cu cete mândre de voinici, —
Mai dă odată și p'aci!..
O vorbă numai, ca să-ți spun!
Ș'apoi pe lucru să-te pui!..

Presă și gazetarul.

Presă — și la noi ca alurea — este fotografierea zilnică a faptelor poporului care o reprezintă? Fotografului acestor fapte i-s'a dat denumirea de gazetar și responsabilitatea lui morală în societate îi este poate una din cele mai grele. Fiecare foaie are o culoare — ceea ce în limbajul gazetăresc înseamnă în numele cui vorbește acea foaie. Cu alte cuvinte gazetarul este strâns legat de voința direcțiunii gazetei la care el lucrează. În acest caz, trebuie el condamnat de fotografierea faptelor, pe cari le așterne în cuvinte în coloanele gazetei de către care este angajat? Pentru luminarea acestui fapt vom aduce câteva precizări, urmând ca cetitorii noștri să tragă concluziunile. Gazetarul înainte de toate este un idealist vagabond — vorbesc de cel de profesiune — un observator al răului și al binelui, un înverșunat dușman al celui dintâi cu care deseori venind în contact se confundă chiar cu el, devenind astfel un maniac. Acest idealist vagabond din veșnica lui observare și a făcut o bază de existență, ceea ce se numește meseria de gazetar. Brevetul de cală îi este puterea și curajul de a așterne pe hârtie notațiunile făcute care prinse sub roata tiparului, prind graiul ce-

torului. Dar această meserie nu se poate practica în aer liber, căci mașinile de tipar au un stăpân și stăpânul și aici ca și aiurea are nevoie de slugi și sluga care și-a ales meseria de a scrii cea văzută, este gazetarul.

Stăpânul are banii, gazetarul numai ideile; stăpânul are dorinți multe, gazetarul numai una: de a trăi, stăpânul conform rangului în care soarta l'a pus, se știe, că dă numai ordine, iar gazetarul mulțumită aceleiași soarte de a-l face slugă la un astfel de stăpân ca să trăiască trebuie să se supune ordinelor date de către stăpân. În acest caz, iubite cetitor, este vinovat gazetarul de ce scrie așa cum scrie? Sluga bună la un stăpân rău, de sigur că se va schimba într-o slugă rea, ca și bobul de grâu care picat în pământ rău, va da un bob sterp.

Acum se naște înrebarea: Cine este vinovat de personalitatea gazetarului așa cum se dezvoltă? Vei zice toți: direcțiunea foaiei care l'a angajat. Nu-i adevărat! Marele vinovat este așa zisa opinie publică — adică cetitorii — care în lipsă de altă ocupație și, slavă Domnului avem, toți atât de făcând — v'ați deprins a răsfoi toate gazetele, obișnuindu-vă a cumpăra zilnic pe cele așa zise de scandal — cu alte cuvinte pe cele care știu să injure mai ca la ușa cortului.

Prețul unui exemplar 2 Lei.

Să se execute legile!

Datorința autorităților noastre este să bage bine de seamă să nu fie știrbită vaza lor, să nu ajungă oamenii-publicul, — care trebuie să privească la autorități ca la niște lăceferi, ca la niște izvoare de lumină, de dreptate, de cultură, — neîncrezător.

Ceeace se întâmplă însă azi numai la întărirea încrederii în autorități nu servește, fiindcă d. e. nu-și dau seama d-nii judecatori și toate forurile administrative, că este foarte rea impresia, ce o face asupra oamenilor faptul că aproape nici un ordin venit dela ministru până la ultimul funcționar, chemat pentru a da ordine, nu se execută la fel, ba în cele mai multe cazuri nu se execută de loc, deoarece toți știu că ordinul, oricare ar fi el bun ori rău, se va revoca ori cel puțin se va schimba și, în fine, rămâne neexecutat.

Aceasta produce neîncredere față de autorități, fiindcă oamenii își zic, executarea ordinului se face ori nu, după dorința autorităților, iar dorința lor depinde de dorința unor indivizi, cari fac pe protectorii unora sau altora, de intervenția lor, adică de legăturile lor ce le au cu autoritățile prin valoarea lor personală, prietenească, ca om de partid ori politician peste tot, ori, — se zice, — de valoarea lor, de a putea corupe prin o mită cât mai mare.

Noi nu acuzăm pe nimenea, noi scriem numai ceeace se vorbește și, facem autoritățile atente la părerea — poate nebazată, greșită — ce o are lumea despre ele.

S'a întâmplat și se întâmplă adeseori că se dețin oameni suspuși, funcționari superiori cu rol de conducători, stau în arest mai mult sau mai puțin, iar apoi unii sunt puși în disponibilitate, destituiți din post și în fine, o mare parte transferați din loc în loc în urma unor greșeli, păcate naționale ori crime săvârșite. Și te doare, dai din umeri și nu ști ce să mai

Direcțiunile gazetelor mari au prins mișcarea că doar sunt de rasa acelora care prevăd totul — și a ordonat într-o zi slujitorilor să facă rubrici de senzație și ce putea fi mai senzational decât insultarea miniștrilor și chiar a Regelui, cari înainte de a fi ceeace reprezintă sunt oameni. Or omul nefiind altceva decât un amestec de bun și rău, noile rubrici înființate i-au adus pe fiecare în parte în cadrul lor, arătându-le numai răul și au făcut din ei criminali demni de ocnă.

Foile cu astfel de rubrici, fiind cumpărate pe capete, bresla gazetărească a fost destul de rău zdruncinată în existența ei și direcțiunile capitaliste de presă s'au găsit la un moment dat asemenea unei mari instituții care văzându-se părăsită sau amenințată de organele care o compun, cu greva, face apel la orice braț și creează nepregătit unui astfel de chemări și dă astfel drumul porților făcând loc în redacții tuturor celor care puteau exercita orice fel de meserie, numai cea de gazetar nu.

Ca urmare, gazetarii de breslă s'au văzut la un moment dat concurenți de gazetarii occasionali, cari străini de orice cultură, o aveau numai pe cea a injuriilor și gazetăria a luat o nouă direcție: cea de azi. (Va urma.)

crezi, nu te poți mira ori indigna în deajuns asupra faptului, că cei deținuți, arestați, judecați, sunt achitați, eliberați — chiar și fără ordin din partea cutărui ministru —, cei puși în disponibilitate ori destituiți sunt reabilitați, și cei transferați din pedeapsă sunt avanjați.

Ei! cum se poate lucrul acesta? Noi credem, că ori este cineva vinovat și atunci trebuie definitiv pedepsit cu arest, destituire etc. — la nici un caz însă nu cu transferare, că adică să-i dai posibilitatea să-și facă mendele lui în alt loc — ori este cineva nevinovat și atunci poftim și pedepsiți pe acei ce fără motiv își bat joc discreditând pe oamenii cinstiți, atât pe înalți funcționari cât și pe simpli muritori.

Ne face însă impresia că sunt motive de arestare, de destituire etc, cel arestat, destituit are însă prietenii lui; legăturile lui și aceștia prin diferite intervenții îl scapă pe vinovat și astfel pentru un vinovat de acesta se blamează, se lovește în cele mai sfinte instituții ale noastre, cari sunt chemate să servească dreptatea, justiția.

Se nimicește în felul acesta simțul de a judeca după dreptate și în cei mai cinstiți judecatori, căci ei încetează de a mai lucra independent. Trebuie să se cugete totdeauna că oare respectivul pe care e chemat să-l judece nu este vre-un prieten vre-o rudă de-a unui superior de al său, ori a cutărui om de..., care prin intervenția lui sigur îl va scăpa de pedeapsă, ba eventual va fi pedepsit ori cel puțin transferat el, judecătorul, cel cinstit, fiindcă nu s'a cugetat la protectorul aceluia pe care a trebuit — după lege — să-l condamne.

Vedeți lucrurile acestea trebuie să înceze odată!

Și atunci apoi vom ști ce să răspundem acelui domn care ne întreba: ia spune-mi, te rog, câți ticăloși, contrabandiști, criminali, speculanți, defraudatori, etc, au fost și pedepsiți nu numai — eventual — judecați?

Și iară un biet țaran îmi spunea: „Doamne ferește, azi nu mai poți merge să-ți faci dreptate, că te bat jaudarmii ori te judecă pe tine de te ustură și o simțеști până trăești!”

Vrem să vă mai facem atenți la multe, prea multe ordine referitoare la expulzarea străinilor, la esoperarea dreptului de cetățean, la limba de instrucție în școalele — liceele — minorităților etc etc. toate aceste sunt bune par'că numai să servească ca izvor de câștig unor bieți funcționari, dacă peste tot le mai iau în serios cei, pe cari i-ar atinge, fiind ei siguri, că principiul „ordinul se execută, nu se discută” nu mai are azi nici o valoare, nu se mai obsearvă de nimenea.

Rugăm deci cu insistență și dragoste sinceră de neam, țară și instituțiile noastre, pe autorități să fie fiecare la locul ei să-și facă datorința cu sfințenie, inspirând prin aceasta tuturor respect, cinste și încredere, și păstrând neștirbită față de toți vaza ei fără de care nu poate exista.

Să se execute legile și ordinele bune rele așa cum sunt!

România-Mare e o iluzie.

O altă dovadă: Stăpânii grâului românesc, (marii lui exportatori), sunt în proporție de 90% străini, (aproape numai jidani) și 6% Români.

Dacă te duci, cetitorule cu dragoste de țara românească, într-o zi de sărbătoare națională, în unul din orașele mari ale provinciilor alipite, de pildă în Arad, sufletul ți-se deschide de fericire și satisfacție la vederea pădurii de drapele românești (tricolorul român stăpân pe cetatea magnată ungurească, în care pe vremuri Românii bășinași nu găseau alt adăpost decât banca acuzaților, nici altă mângăere decât rânjetul gratiilor de temniță!), și tot plutind așa, pe neștiute, în această lume de basme, care până mai eri era lad, simți cum ți-se coboară peste suflet ploaia de aur a fericirii visate de veacuri, din tată în fiu, și pentru care au picurat strop cu strop sângele mucenicilor neamului și lacrimile mamelor desnădăjduite... E Românie... la Arad. O Doamne, slavă ție!...

Dar, deșteaptă-te nenorocitul călător, din visul cel de moarte! Totul nu e decât o amăgire! Drapelele? Sunt arborate la ordinul poliției cu sila, pentru a te minți pe tine, făcându-te să crezi că acel oraș e românesc și să dormi acasă fără griji, crezând că a venit și pentru tine o clipă de odihnă și de răsplată. În dosul drapelelor tricolore, în dosul firmelor românești ne pândeste însă acelaș dușman, ne biciuește acelaș stăpân, ne flămânzește și ne fură acelaș tâlhar. — Românesc Aradul? O minciună! Drapelele? o josnică batjocură a tricolorului sub care ni-au murit vitejii, și care e transformat azi în paravan și scut pentru dușman.

Dacă te mai duci, cetitorule, la niscalva fabrici, prin Banat, București ori Chișinău, satisfacția nu-ți va fi mai mică la început, la vederea firmelor și a inscripțiilor românești, săpate adânc în fier, ca pentru mai multe veacuri. Ridică însă valul de slove, și vei rămânea îngrozit de vederea aceleasi stafii: străinul hain care n'a murit, ci stă la pândă în umbră mai puternică încă azi decât în 1918.

Dar cu justiția, cu conducerea politică a țării, cu școlile și chiar cu armata nu stăm oare tot așa: pe temelii mincinoase, de carton?

Dar celelalte bogății ale țării, ale cui sunt azi, în „țara Românilor”? De pildă grâul, slăvitul și prețuitul grâu românesc, care curge parcă nesecat pe șesurile noastre, pe cine hrănește el: pe Românul care-l muncește? Ne va răspunde ziarul „Plutus” din 24 Ianuarie.

În saloanele restaurantului „Athene Palace” din Capitală, Asociația comercianților și exportatorilor de cereale din această Românie-Mare, a dat un risipitor banchet în cinstea președintelui ei, Brancovici. Au luat parte „frunțașii comerțului și exportului de cereale”, în număr de 35, dintre cari 33 jidani și alți streini și 2 (doi) români!

„S'au ținut discursuri, s'au dăruit vase scumpe de Sévre, s'au răsfățat stomacurile cu menu-uri împărătești...”

Iar țaranul producător al grâului, înmoaie în zamă de varză o frântură de mălai mușcălit și e ros de boală. Totuși azi trăim în „România”, iar România însemnează țara Românilor, adică pământul pe care Românii sunt stăpâni!

Și mai e atunci de mirat că studenții sunt dați judecății pentru „complot contra siguranței statului”? E natural să fie așa! Contra acestui fals Stat românesc „complotăm”! Această mincinoasă stăpânire românească, noi studenții români, o urăm de moarte, și îi dorim și pregătim peirea! Să piară o asemenea „Românie”, să se prăbușească până în temelii, ca să putem zidi

în loc una nouă, cu adevărat românească, o Românie a bășinașilor, a cinstei tradiționale a lui Tepeș Vodă și a respectării dreptului la viață al poporului român, care azi *moare* sugrumat de străini și de Constantinescianii săi părinți!

Da, complotăm contra morții noastre.

(Cuvântul stud.)

M.

O lămurire.

Mulți se întreabă cine sunt cei dela „Voința Poporului” și ce vor. Vă mărturisim sincer că suntem puțini dar buni, săraci dar cinstiți, și aceasta ne îndreptățește, să ne înmulțim repede, să ne întărim zi de zi. Suntem prietenii tuturor celor buni, sprijinim moralicește, sufletește pe toți, cei cari ne cer ajutorul nostru. Dojenim pe cei răi, pe cei lași și desprețuim pe cei ce păcătuiesc intenționat.

Este un nebun acela care crede că noi suntem bolșevici albi, cari cred că urim pe cei bogăți; da, urim pe cei îmbogățiți de pe o zi pe alta prin specule și contrabande, prin tâlhării și alte fărâdelegi; nu suntem bolșevici, ci cei mai înflăcărați naționaliști. Vrem bunăstarea și fericirea fiecărui român în prima linie și mulțumirea tuturor oamenilor cinstiți. Li admirăm pe cei iscușiți și cari prosperează, se îmbogățesc, dar numai până când mijloacele lor de îmbogățire sunt cinstite, — muncă cinstită.

Iubim, cinstim și adorăm biserica noastră, baza existenței neamului nostru. Înțelegem însă să dovedim iubirea noastră prin fapte bune și nobile, pe cari le așteaptă sf. biserică dela noi.

Iubim generația noastră tânără și ne îngrijim, să o creștem astfel, ca să devie cu timpul fiecare tânăr de azi un membru muncitor, cinstit, înțelept și de folos neamului, patriei și bisericii noastre.

Noi suntem conduși în acțiunea noastră de o dragoste sinceră și de o grijă mare pentru viitorul acestui popor, și suntem pătrunși de cel mai mare simț de jertfă pentru orice lucru bun.

Înțelegem că trebuie să fim naționaliști întransigenți fiindcă aceasta este datorința fiecărui popor, care are țara lui. *Internațional și prieten al internaționalismului nu pot fi decât popoarele fără țară: Jidanii, Tiganii și prietenii lor*, pleava altor popoare, cari n'au în sufletul lor mândria de neam și țară, de datine și obiceiuri strămoșești naționale, pe aceștia îi urim și desprețuim. Dorim o Românie puternică națională, cu o armată voinică, bine echipată, cu soldați bine îmbrăcați și sătui, cu ofițeri mulțumiți, serioși și viteji, cu școli multe și bune, cu biserici încăpătoare, cu spitale mari și modern aranjate, cu căi ferate și serviciu postal de model etc. și în fine, ori înainte de toate cu o administrație conștientă și cinstită.

Veți întreba, ei bine, dar cum se vor realiza toate aceste dorințe?

Foarte ușor răspundem noi. Să se pue fiecare la locul lui, ce-l merită după pregătirea și caracterul lui. Să încurgă în cassa statului — visteria țării, toate dările-impozitele să nu mai rățăească — se zice — ca azi prin buzunarele particularilor, să pue fiecare interesele țării mai presus de ale lui cele egoiste, și vă asigur că toate cele mai sus dorite se pot realiza în această frumoasă și bogată țară în scurt timp.

Să se facă o încercare!

IUBITE ABONATI!

*Ne-ai celtit gazeta? Nu o arunca,
Ci o dăruiește la o rudă-a ta
Sau la un prieten, s'o vadă și el,
Lui îi faci un bine, gazetei la fel.*

Căile ferate.

Ferice de Italia!

Li-se pare unora că prea mult o lăudăm și o ridicăm pe sora noastră Italia. Le vom arăta însă că merită.

Prin religia fascismului Italia a scăpat de ghiarele bolșevismului distrugător, ea și-a păstrat cinstea și demnitatea față de state obraznice. Banul ei s'a ridicat la dubla valoare, acțiunile financiare au sporit, flota s'a mărit, iar starea economică e surprinzătoare de bună. Astăzi Italia e o putere mondială, puterea ei e recunoscută de puterea cea mai mare a lumii viața și existența națională a poporului ei e asigurată. Armata ei e tare, bine echipată, bine organizată și însuflețită; întreaga Italie reprezintă forță și vlagă, aduse de credința mântuitoare a fascismului.

Ca să dăm o apreciere mai lămurită, voi face o recenzie a unui articol publicat în Foaia Oficială a C. F. R. nr. 106. În care se arată starea căilor ferate Italiene, înaintea și după lăbănda fascismului.

Între anii 1919—1922, timpul cel mai mult întrebuințat pentru propaganda bolșevistă, căile ferate italiene erau în starea cea mai deplorabilă. Personalul C. F. făcea greve la orice moment și pentru orice cauză minimală și ridicolă.

Materialul era mătrășit, funcționarii nu făceau serviciul regulat, primeau salarii atât de mari încât întreceau orice conformitate cu celelalte solde și funcțiuni trenurile întârziu la ordinea zilei ca și la noi, toți munceau cât le plăcea, hoții și banditisme, pungașii pretutindeni atacau trenurile iar publicul călătorea gratuit, căci control n'avea cine să facă. Lozincă lor era doar: „Căile ferate sunt a noastre” și astfel conduși de această lozincă bolșevistă țara mergea înspre ruină. Personalul cel rău și răsvrați trăia ca în țara lui „Cremene”, dar unde era liniștea, ordinea și ierarhia, economia și buna starea când deficitul atunci era de 1500 de milioane. Aceasta era starea căilor ferate italiene pe atunci când bolșevismul părea că-și aplică ideile și în Italia.

Cu regimul fascist însă se schimbă situația. Disciplina fu restabilită, grevele au fost excluse, materialul este bine întreținut și înmulțit, iar traficul mărfurilor se face în ordine. Se fac economii, personalul superflu este redus iar administrația simplificată. Linia Genua—Alexandria—Turin—Modana, apoi Roma—Tivoli—Alba se electrificară. Pe când prin 1920 deficitul era de un miliard și jum., anul trecut abia că ajunsese la 900 milioane și în curând se speră la o echilibrare a bilanțului.

„... Cert este, că regimul fascist a efectuat lucru pozitiv și meritoriu pe tărâmul materiei de c. f. și a dat dovadă de curaj și disprețuire a frazei demagogice care merită să fie expuse ca model și în afara de frontierele italiene”. — Deci nu neîndreptățiți lăudăm și slăvim fascismul și roadele ei!

Oare cum e starea căilor ferate la noi?

Circulație neregulată, desordine, mituire, pungașie, nedreptate, salariu ridicol, lipsă de material rulant, lipsă de combustibil, osii runde ciocniri, prăbușiri, deraieri, catastrofe..... până unde, și greve parcă nu?

Nu stăm oare la pragul unei prăbușiri generale, a unui cataclism? Toți ceferiștii noștri își dau singuri seama de înșurubată stare actuală a CFR. cât și a administrației ei. Contra stărei de față luptăm și noi și vrem ca pretutindeni să domnească ordine, ierarhie, cinste și muncă!

T. C.

Ce-i cu exproprierea urbană în Arad?!

— Un act de dreptate care întârzie! —

În sensul dispozițiilor legii agrare urma să se facă exproprierea și la orașe, pe-o rază de 600 metri dela periferie, în favorul foștilor voluntari români.

La Arad — cu toate așteptările foștilor voluntari — nu s'a făcut până astăzi, nimic în această privință. De ce? De dragul cui?!

O sumă de voști voluntari au fost trecuți într'un registru la Primărie și-atâta tot.

Întrebăm pe dl primar Dr. I. Robu — fost voluntar în Rusia — cine a împiedecat ca această expropriere dreaptă și patriotică să se facă conform dispozițiilor din legea agrară?!

Ce interese mizerabile au împiedecat această operă de bătăie dreptate socială în favorul celor cari n'au cunoscut decât hula și prigoană de când au văzut lumina zilei pe aceste pământuri?!

Dl primar Dr. Robu, ca fost legionar și ca om de inimă, — nu ne îndoi — ne va da un răspuns și va interveni, cu tot sufletul, să se facă dreptate celor ce nu cer decât dreptate!!

În atențiunea dlui Prefect al județului Timiș.

Fruntașele comune românești Belinț și Chisău sunt adânc mahnite din cauză că și acum tot străinii au în fruntea administrației comunale secretari și subsecretari comunali cari în loc de a le da îndrumările și deslușirile necesare țărănilor îi ceartă și batjocoresc și acum păstrându-și obiceiul din era maghiară. Acești secretari în loc de a mângâia populația o ațăță o revoltă zicându-le, că pentru aceia merg treburile rău în țară, fiindcă trăim în România Mare.

E timpul suprem ca dl prefect al județului Timiș să ia celea mai aspre măsuri față de acești funcționari cari își bat joc de țară și de neamul românesc.

Din »Informațiuni«.

„Fiți atenți dela un capăt la altul al țării, acum când sunteți stăpâni pe pământul vostru, să fiți mai demni, ca și rodul muncii voastre să fie al vostru, iar nu al străinilor!”

Nu-i vom cedă nici unei națiuni străine din țara noastră, de nici un popor răslet nu ne vom lăsa defaimați și nici unei represii nu ne vom închina. Nu ne va înfrânge nimica, căci sau învinge națiunea sau pierie în luptă, cu ea însă toți dușmanii ticăloși!

Se recomandă fiecărui Român să citească numai decât: „Conservarea Națională” de dnul Ioan Istrate, care e un studiu și un apel excelent către toată românimea. Ne arată cu acuratețe unde suntem slabi și fiecare se va convinge atunci cum și în ce fel să-și apere națiunea română, existența sa. Se află de vânzare mai ales prin librăriile românești.

Dr. LIVIU HĂLMĂGIAN
MEDIC DENTIST



B-DUL REGINA MARIA 17. ETAJ I.
(VIS-A-VIS CU BISERICA MINORIȚILOR).

Activitatea culturală a „Cercului Studenților bănățeni Cluj.”

Joi 24 Ianuarie 1924 în comuna Presaca, jud. Timiș s'a ținut o șezătoare literară în școala comună, totodată înființându-se și o bibliotecă populară a „Societății Tinerimii” de către inimosul luptător Alex. Magda, președintele „Cercului Bănățenilor”.

DIAL. Magda a predat 200 de volume bibliotecii populare fraților români din acea comună frumoasă, care merită toafa lauda.

PROGRAMUL:

1. Corul de sub conducerea bravului învățător Pavel Maroioviici a executat Imnul Regal.
2. Cuvântul de deschidere ca președinte ad hoc, dl Maroioviici salută pe președintele Cercului dl Al. Magda și arată scopul frumos și sfânt al Cercului. Spune câteva cuvinte înflăcărate despre succesele propagandei culturale românești.

3. Cuvântarea dlui delegat Magda președinte al Cercului, despre scopul (cultural național) și istoricul lui. Adresează câteva cuvinte țărănilor adunați în masă, despre datoria lor ca buni patrioți.

4. 6 băieți și fete declamă poezii patriotice.

5. Conferință Magda despre *Igiena individuală*, profilaxia, tuberculoza, boalele venerice, mortalitatea copiilor și alcoolism (beția).

6. Înființarea „Societății Tinerimii,” alegându-se următorul comitet: Director: inv. P. Maroioviici; președinte: Nicolae Poru; vicepreșed.: Nicolae Munteanu; secretar: Fr. Zuza; casier: Fr. Cerna; bibliotecar: Petru Bălan; membrii în comitet: B. Bală, S. Popovici, M. Ioiga și P. Jucu.

Ca încheiere:

„Pe al nostru steag.”

Mare însuflețire între săteni.

S. C. A. S.

IN DISPERARE.

„Acum ori niciodată, croște-ți altă soarte,
La care să se închine și cruzii tăi dușmani!”

Sculți-vă și luați arma în mână, arma iubirii de neam și a credinței și luptei cu înverșunare!... Și voi tidvelor de răslețiți, voi neamuri fără căpătâi, să nu faceți să turbăm, să nu faceți să înnebunim, căci atunci nimic nu v'ajută, nimic nu vă scapă, sunteți fiii ai morții... și nobilul român va fi tiran! Și aceasta o va face el în exaltare, o va face înebunit de desamăgire și desperare, o va face-o inconștient, luptând numai pentru existență! Români, veniți sub drapelul acelor drepti, acelor eroici luptători, cari cu lacrimi în ochi și dinții închești de durere, se sacrifică pe altarul salvării patriei! Vă imploră Vă roagă patria muribundă, vă imploră fiii voștri... și strămoșii în neliniște o așteaptă!

V. I. S.

Cântând după dreptate te trezești cu capul spart.

Fostul voluntar în armata română Șonca Iosif din comuna Șiclău mergând în seara zilei de 20 Ianuarie spre casă fu atacat în drum de primarul comunei Codrean Petru și tovarășul său, și bătut până la sânge. Cauza acestui act brutal e ura nemărginită ce nutrește primarul față de Șonca Iosif, reprezentantul voluntarilor fiindcă acest voluntar a avut curajul să reclame pe primarul autorităților competente pentru abuzurile săvârșite în jurul improprietății din comuna Șiclău.

ROMÂNII!

Folosiți medicii, inginerii, avocații, negustorii, meseriașii și industriașii români. Nu dați banul vostru nimic la Români și numai de nevoe la streini!

Cenzurat: Dr. R. Mager.

Știri de tot felul.

— Reuniunea Femeilor Române din Arad ține să exprime cele mai vii mulțumiri tuturor maritimșilor donatori cari au contribuit cu bani în colecta de Crăciun pentru îmbrăcarea copiilor săraci. Fără aceste nobile dăruiri nu s'ar fi putut aduce o mică rază de bucurie în sufletele copiilor cari, au fost împărțâși de haine și ghete.

O mândrie națională. Bustul marelui Xenopol va fi lucrat de un român. Prin aria locală având un fond rezervat ridicării unei statui marelui A. D. Xenopol în orașul Arad, drept mulțumire că a înzestrat orașul cu numeroasa-i bibliotecă care se găsește în Palatul Cultural — a încredințat lucrarea acestei statui sculptorului bănățean Romul Ladea, un tânăr pe cât de modest, pe atât de talentat.

Alegerea a fost poate cea mai nimerită, și din partea noastră toate felicitările celor care au hotărât acest lucru fie în mod direct, fie numai prin influența lor.

Lucrarea este în curs de execuție și din cele ce-am putut constata în lucrul efectuat, promite să fie de-o putere neîntrecută, deși la îndemâna tânărului sculptor nu se găsesc decât două fotografii, cari nu sunt poate cele mai reușite. Cei care s'au îndoit o clipă de talentul acestui român bănățean, vor trebui să-și regrete fapta când bustul va fi terminat. Ridicarea unei astfel de statui în orașul Arad, este începutul impunerii noastre naționale pe terenul artei și minoritățile vor fi nevoite să confirme acest fapt.

† Profesorul, presbiterul onorar Gh. Pap În 26 Ianuarie s'a mutat la cele eterne acest profesor — apostol. 42 de ani a muncit cu credință, dărz și însuflit pentru neamul său. Viața lui, faptele lui mari și felul cum și a făcut datoria acest far al neamului nostru poate servi de model pentru mulți domni profesori.

— Reuniunea Femeilor Române din Arad aranjază *un bal costumat* (costume naționale) la 11 Februarie 1924, care promite a fi cel mai pitoresc și reușit bal al sezonului.

Teatral. Al doilea turneu organizat de direcția generală a teatrelor a început la 26 Ianuarie sub conducerea dlui N. Soreanu subdirectorul Teatrului Național.

Trupa este alcătuită, în afară de d. Soreanu din dn-i Gr. Marculescu, Savulescu, dnele Aura Radovici, Sonia, Mohor, etc.

Repertoriul cuprinde: „Avarul” de Moliere, „Ciuda” de V. Popa, „Institutorii” de Otto Ernst și „Un amic din tinerețe”, un act de Edmond See. Ordinea spectacolelor s'a stabilit precum urmează:

Brașov 26-27 Ianuarie, Sibiu 30-31 Ianuarie, Alba-Iulia 28-29, Târgul-Mureș 3-4 Februarie, Turda 5, Satu-mare 6-8, Oradea-mare 9-10, Beiuș 11-13, Arad 14-15 Februarie, Timișoara 16, Lugoj 18-19 Februarie.

— Cu ocaziunea serbării zilei onomastice a simpaticului secretar din Nădlac, Ioan Mercea, în semn de sinceră dragoste, de deosebită stimă și de profundă recunoștință, a fost felicitat acest om — român de model — din partea: corpului didactic, a judecătoriei, percepătorului, a corului meseriașilor și a întregii intelgențe din comună.

Noi din partea noastră dorim din inimă ca să-și poată serba ziua onomastică în așa într-un mulți, mulți ani spre bucuria și mulțămirea tuturor celor buni.

— La 28 Ianuarie a. c. s'a început la Școala de arte și meserii din Arad *un curs „Mașini stabile”* în românește.

Înscrieri zilnic între orele 5-6 d. a. la Direcțiunea școlii (Bdul Gen. Drăgălina 28).

— În ziua de 30 Ian. prezentându-se Prefectura județului o delegație țărănească din com. Buteni, cerând respectarea contractului încheiat între fostul proprietar — Carol Deutse din Budapesta — și primăria numitei comunei ce privește vama locurilor rămase neexpropriate dl. I. I. Georgescu a intervenit imediat pe lângă dl consilier agricol Biju, ca cererea comunei Buteni să fie respectată în întregime.

Concertul urmat de dans din Pâncof a reușit foarte bine. Intregă serbarea a fost un strigăt de renaștere și bucurie pentru publicul românesc din loc și cu deosebire pentru mesele noastre, cari cu lacrimi în ochi ziceau: c. pentru dăși numai acum încep, să se arate zorile României Mari.

Am speranța fermă că „Liga Culturală” și „Reuniunea meseriașilor” de curând înființată sub conducerea vrednicilor frunțași, cari îi au di prezent, vor dovedi tuturor că Românul nu-i laici este capabil de muncă desinteresată pentru luminarea, întărirea și prosperarea lui, admițând de conducători ai lor numai pe Români buni desinteresați și cu dragoste sinceră față de popor.

Moartea lui Lenin. Țarul roșu al Rusiei bolșevice e mort. Atotputernicul Rusiei, dictatorul groaznic care a deslănțuit asupra Rusiei revoluția bolșevică, care a prădat și nimic tot ce era bun în Rusia, moare după ce a putut să se convingă că a săvârșit o crimă de neiertat împingând populația rusească la o revoluție atât de dezastruoasă și primejdioasă ca cea din Rusia. A fost înmormântat cu o ceremonie mai mare decât Țarii Rusiei. S'a ordonat un doliu național de 6 zile pentru întreaga Rusie. În timpul înmormântării s'au oprit toate fabricile, toate uzinele, toate trenurile. Așa înțeleg bolșevicii democrația, — socialismul Halal de ei.

Murind Lenin teroarea și spaima bieților Ruși, suntem curioși care Șloimson își va înainta cererea ca să-i ocupe locul devenit vacant.

Oglinda satelor. (Cu ocazia unei statistici). Pentru a ne face o părere mai exactă despre viața morală a satelor, ne-am adresat dlui comandant al companiei de jandarmi, care ne-a dat următoarele date privitoare numai la populația rurală a județului Arad, date cari le publicăm pentru curiozitatea celor interesați, însă cu destul regret din partea noastră.

În decursul timpului dela 1 Aprilie 1923 și până la 6 Decembrie același an în cuprinsul județului Arad au avut loc următoarele evenimente:

23 omoruri, descoperite 22; 69 furturi, descoperite 61; incendii 50, descoperite 48; răniți 10, descoperite 9; sinucideri 23 și încercări de sinucideri 15.

Regretăm toate aceste fapte, dar felicităm instituția jandarmeriei, că din totalul acestor 238 cazuri a reușit să descopere 227, rămânând nedescoperite numai 11. Pe când vom înregistra în același decurs de timp 0 cazuri? — R.

SERVICIUL DE PODURI ȘI SOSELE ARAD

Publicație de licitație.

Se scoate la licitație construcția podului Nr. 8 din lemn de stejar de pe șoseaua județeană Șiria—Pauliș între km. 44-45.

Valoarea de pe deviz este de Lei 43000.

Licitațiunea se va ține la Serviciul de Poduri și Sosele din Arad în ziua de 3 Martie 1925 la ora 11 a. m.; ofertele închise și sigilate sunt a se înainta până la ora 10 a. m.

Daii concurenți pot lua informațiuni pentru condiții dela Serviciul de poduri și Sosele Arad în orele de serviciu.

Supraoferte nu se primesc.

Nr. 232.

1924, Ianuarie 29.

Tiparul Tipografiei D. ecezan Arad. — 233.